

Czy w szpitalach obowiązuje równość?

2020-04-30

Włoskie szpitale, jak przekazały nam serwisy informacyjne, zaczęły stosować priorytetyzację w leczeniu chorych na koronawirusa: najpierw leczono osoby młodsze i o większej odporności, na końcu osoby starsze z chorobami współistniejącymi. Wiadomość ta wywołała wiele dyskusji w mediach społecznościowych. Trzeba jednak wiedzieć, że pandemia, tak jak i inne sytuacje graniczne, pozwala na stosowanie specjalnych zasad.

Dominique-Jean Larrey, chirurg i profesor medycyny służący w armii Napoleona, jako pierwszy wprowadził na pole bitwy ambulanse, których załogi dzieliły poszkodowanych żołnierzy ze względu na ich stan: na lżej rannych, których można uratować, i tych, którym nic już nie pomoże. W roku 1846 brytyjski chirurg John Wilson jako pierwszy opisał zasady segregacji poszkodowanych w wypadkach masowych, dzieląc ich obrażenia na: drobne, poważne i śmiertelne.

W okresie I wojny światowej punkty segregacyjne funkcjonowały już dość powszechnie. Trafiali do nich ranni żołnierze, a lekarz decydował o ich dalszym losie.

Pierwsze wytyczne dotyczące sposobu podziału pacjentów pojawiły się ok. 1980 r. Wtedy właśnie zespół lekarzy ratunkowych Hoag Memorial Hospital w Kalifornii wraz z ratownikami straży pożarnej Newport Beach opracował system selekcji, który na stałe wpisał się w działania ratowników na całym świecie.

Obecnie wszędzie wykorzystywane są różne systemy segregacji, jednak wszystkie mają wspólny mianownik – uratować jak największą liczbę poszkodowanych w sytuacji, gdy siły i środki, jakimi dysponujemy, są niewystarczające.

W wielu krajach na świecie w ratownictwie medycznym stosuje się zasady dzielenia ludzi m.in. na tych, którym pomoc jest najbardziej potrzebna, i tych, którzy mogą na pomoc poczekać. Zwane to jest zasadą TRIAGE (od francuskiego słowa oznaczającego segregację, sortowanie).

Można tutaj, aby wyjaśnić sprawę, posłużyć się paroma przykładami.

W Australii system Careflight Triage oparty jest na ocenie funkcji życiowych, możliwości samodzielnego poruszania się, pulsu na tętnicy promieniowej oraz oddechu przy udrożnionych drogach oddechowych.

Jednym z krajów najlepiej rozwiniętych pod względem organizacji służb w przypadku zdarzeń masowych jest Izrael. Z racji sytuacji geopolitycznej oraz faktu, że państwo to jest narażone na różnego rodzaju ataki z każdej strony, służby wypracowały świetny model współpracy na miejscu zdarzeń masowych, udoskonaliły triage. Ich system segregacji poszkodowanych oparty jest na nadawaniu priorytetów (kolorów), ze względu na stan poszkodowanych. Magen David Adom (organizacja zajmująca się ratownictwem medycznym w Izraelu) stosuje system, w którym segregację przeprowadza się dwuetapowo (w zależności od poziomu referencyjności pierwszego przybyłego na miejscu zespołu). System ten uzupełniono dodatkowymi priorytetami ewakuacji.

W Polsce, co jest oczywiste, także mamy system priorytetów w ratowaniu chorych. U nas

funkcjonuje tzw. START (Simple Triage and Rapid Treatment – Prosta Selekcja i Szybka Pomoc) i jego wersja dziecięca – Jump START. Poszkodowani zostają oznaczeni poprzez nadanie odpowiedniego koloru (czerwony, żółty, zielony, czarny) w zależności od oceny ich stanu dokonanej na podstawie prostych do oceny parametrów: możliwość chodzenia, drożność dróg oddechowych, częstość oddechu, czas nawrotu kapilarnego lub obecność tętna na tętnicy promieniowej, stan świadomości.

Zasady TRIAGE stosuje się w sytuacjach, kiedy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb wszystkich poszkodowanych. Tak się stało we Włoszech, nie wystarczyło ani personelu, ani środków.

Podobne wytyczne dotyczące segregacji chorych otrzymali już lekarze w Wielkiej Brytanii. Zasady dotyczące przyjęcia pacjentów zakażonych koronawirusem na oddziały intensywnej terapii zostały ustalone przez "National Institute for Health and Care Excellence". Takie same procedury mogą zostać wprowadzone we Francji. Lekarze we Francji, Włoszech, Hiszpanii porównują panującą sytuację do walki na froncie – jeśli więc taki stan faktycznie istnieje, to trzeba pamiętać także o metodzie TRIAGE.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków